

Motioner till Fornbods samfällighetsförenings stämma 2023

Motion 1: ändring av andelstal [dagordningen § 13].....	sida 1
Styrelsens yttrande till motion 1.....	sida 3
Motion 2: om miljökonsekvensbeskrivning [dagordningen § 8].....	sida 4
Styrelsens yttrande till motion 2	sida 5
Motion 3: om dispens från artskyddsförordningen [dagordningen § 8].....	sida 5
Styrelsens yttrande till motion 3.....	sida 6
Motion 4: uppdatera andelsförteckningen före omröstning [dagordningen § 8]...sida 6	
Styrelsens yttrande till motion 4.....	sida 7
Motion 5: förslag om stadgeändring [dagordningen § 8].....	sida 8
Styrelsens yttrande till motion 5.....	sida 8
Motion 6: förslag om underhållsplan [dagordningen § 8].....	sida 9
Styrelsens yttrande till motion 6.....	sida 10
Motion 7: extern professionell kompetens [dagordningen § 8].....	sida 10
Styrelsens yttrande till motion 7.....	sida 11
Motion 8: om extern och neutral expertis i miljöfrågor [dagordningen § 8].....	sida 12
Styrelsens yttrande till motion 8.....	sida 13
Motion 9: angående skyldigheter enligt miljölagstiftningen [dagordningen § 8]..sida 14	
Styrelsens yttrande till motion 9.....	sida 14

Motion 1. [Bordlagd vid stämman 2022]

Motion gällande förändring av beräkning av andelar per fastighet enligt stadgarna

Vi föreslår att man ändrar det andelssystem vi har idag som bygger på att var på vägen fastigheten är belägen. Andelstalen är idag allt från 1 upp till 4 per fastighet. Uträkningen av antalet andelar bygger på att de som bor mitt på vägen kör längre sträckor och således skall betala mer vid utdebitering. Detta innebär också att de som har fler andelar har mer att säga till om dvs antal röster vid frågor som har ekonomisk betydelse enligt våra stadgar.

Vårt förslag är att alla fastigheter skall ha lika många andelar dvs 1 per fastighet.

Detta pga av:

- Att ingen kan räkna ut hur mycket varje fastighet kör på vägen. Det beror inte på var man bor utan på hur stor del av året man bor i sin fastighet, hur många man är i hushållet, hur många bilar man har. Det är inte troligt att den som bor på den södra delen och skall till Byrum åker runt Löttorp eller tvärtom om man bor på den norra delen och skall till den södra delen. Att utgå från var på vägen man bor är därför inte relevant.
- Att vi anser att alla fastigheter skall ha samma påverkan på de beslut som är av ekonomisk karaktär dvs antal röster.

- Att vi anser att alla fastigheter skall betala lika mycket vid utdebitering.

Beträffande hur många andelstal Byrums bostadsförening och "Stenbolaget" skall få föreslår vi att styrelsen tar fram ett förslag på.

Åke & Anette Skyttevall

Styrelsens yttrande 2022: Före den 1 juli i år kunde en samfällighetsförening som inte i stadgan tillerkänts rätten att ändra andelstal inte göra detta. Möjligheten fanns dock att begära ändring hos Lantmäteriet, men till en kostnad som för vår förening skulle uppgått till 90 000 kr!

Riksdagen beslöt i april att från och med juli i år ge samfällighetsföreningar rätt att ändra andelstal, men fortfarande i samråd med Lantmäteriet. Lantmäteriet har i juni ännu inte publicerat de nya anvisningarna och prislapparna.

Den ursprungliga motiveringen för olika andelstal baseras på att den som bor längre in på vägen också sliter mer på denna. Eftersom slitaget också beror på hur länge man är här och hur mycket man kör osv, så finns det som motionärerna skriver skäl att fundera över principen för andelstal. Men då reglerna i nuläget är oklara och det är en omfattande förändring så anser styrelsen att ett beslut inte får forceras fram. Styrelsens förslag är därför att frågan om ändring av andelstal förbereds till nästa årsmöte 2023. **Stämman beslöt att bordlägga frågan till 2023.**

Motionärerna har i år lämnat in följande tillägg till sin motion:

Styrelsen har yrkat avslag på vår motion gällande ändring av andelstal varför vi vill ha med följande tillägg:

Det visade sig på 2022 årsstämma att det underlag för andelar som är registrerat hos Lantmäteriet och gäller enligt lag inte överensstämmer med den bild vi som medlemmar har. Det visade sig bl a att fastigheter som ligger mitt på vägen inte alls har 4 andelar, att fastigheter som funnits i många år inte har några andelar alls etc. Detta gjorde att medlemmar var upprörda och kände sig orättvist behandlade och att de beslut som fattades inte kändes helt riktiga även om styrelsen kunde luta sig emot att man följt lagen. Några fick därför en utdebitering på 1000:-/fastighet med andra betalar 0:- Några fick rösta på årsstämman andra fick det inte, allt pga det andelstal som nu gäller. Vi menar att vi inte kan fortsätta att följa den i våra ögon ordning som vi har i föreningen gällande andelar och att en översyn därför av andelstalet är viktigare än någonsin. Vårt förslag är ett av flera sätt att skapa ordning.

Varför vi föreslår en andel per fastighet är för att Lantmäteriet skriver på sin hemsida att det är det vanligaste sättet att fördela kostnader gällande underhåll av gemensamma vägar:

"Om ni är flera som nyttjar en väg, eller om ni till exempel har bildat en vägförening som sköter om vägen tillsammans, kan ni använda olika modeller för att fördela kostnaderna. Vanliga exempel på fördelning är att alla delar lika eller att exempelvis helårsboende betalar mer än de som bara använder vägen sommartid".

Vi anser dock att man inte skall skilja på helårsboende och de som använder vägen sommartid.

Styrelsen (Jonas Ljungberg) hänvisar i e-post till oss att vi måste följa 37-39 §§ Anläggningslagen, vilket är riktigt. Vi har dock inte samma uppfattning om att detta är ett hinder. Styrelsen har i sin beräkning av förändringen av andelstal tagit upp ett värde på vägen på 1.700.000:- och beräknat tillgångarna i kassan till 500.000:-. Utifrån dessa siffror har Jonas beräknat att de med 1 andel skulle få betala in en summa på ca 7.000:- medan de som har 4 andelar skulle erhålla en ersättning på ca 6000:-.

Vi har via Vägopedia, som är den plats Riksförbundet enskilda vägar (REV) rekommenderar att söka information på fått fram följande information:

”När ingen eller en mycket låg ersättning skall utgå”

”Det finns fall där det är uppenbart att ingen ersättning skall utgå och det finns heller ingen anledning att ta fram ett värde av vägen. Det rör sig exempelvis där delägarna haft mycket låga kostnader eller inga kostnader under en lång tid för drift och underhåll av vägen eftersom föreningen klarat sig på bidrag”

Vi menar att vi lyder under denna kategori då vi har en kassa som främst består av bidrag och en väldigt liten utdebitering skett de senaste 10 åren. Med hänvisning till denna text skulle det innebära att varken de med 1 andel skulle få betala eller de med 4 andelar skulle få ersättning.

Styrelsens oro (enl. Jonas) att någon ska ta ärendet vidare till Mark- och miljödomstolen anser vi vara liten. Vi tror att de flesta, precis som vi, inte skulle komma att yrka på att få någon ersättning

Vår motion handlar om att skapa ordning på våra andelstal för att vi som förening skall kunna fatta demokratiska beslut. Alla har med vårt förslag lika rättigheter och ansvar för vår väg. Vår yrkan om att göra om andelstalet till en per fastighet som bordlades 2022 står därför fast till årsstämman 2023.

Åke & Anette Skyttevall

Styrelsens yttrande (2023):

Anläggningslagen förordar att andelstal ska fördelas efter den nytta medlemmarna har av en gemensamhetsanläggning. Detta har fått Lantmäteriet att utarbeta den sk ton-kilometer-metoden, som i en enklare version användes när samfälligheten för Horns kustväg bildades 1976. Fastigheter nära södra eller norra änden på vägen fick då andelstalet 1 och ju längre in på vägen, desto högre andelstal upp till 4.

Efter dialog med motionärerna yrkar styrelsen varken bifall eller avslag på motionens yrkande. Det finns komplikationer, som bara delvis refereras i motionärernas tillägg. En ändring av andelstal måste godkännas av Lantmäteriet (och gäller först efter ett sådant godkännande). Föreningsstämman måste fatta beslut om ändring av andelstal med kvalificerad (2/3) majoritet (Anläggningslagen 43a §). En begäran till Lantmäteriet måste innehålla en redogörelse för hur kostnader/ersättningar ska fördelas. Utgångspunkten är då Lantmäteriets värdering av vägen (inte vad vi själva tycker är rimligt) samt föreningens övriga tillgångar. I dagens läge betyder det att över 2 miljoner ska omfördelas bland samfällighetens medlemmar, vilket innebär betydande belopp för enskilda.

För att undvika detta föreslår styrelsen ett **tilläggsyrkande *ifall motionen bifalles: att en ansökan till Lantmäteriet inlämnas först efter det att föreningen upptagit ett banklån för att belägga Horns kustväg.***

Då kommer vi kunna motivera att det inte finns några tillgångar att omfördela. Tilläggsyrkandet blir dock inaktuellt om stämman beslutat att behålla grusvägen.

Motion 2. Om miljökonsekvensbeskrivning

Att vägsamfälligheten genomför en miljökonsekvensbeskrivning i god tid innan Horns kustväg beläggs med indränkt makadam med bindemedel bitumen - IM40 i enlighet med de riktlinjer som är uppställda av naturvårdsverket vad gäller MKB.

Motivering.

1. Indränkt makadam (IM40) är en mjukare oljeprodukt än asfalt och utlagd på väg orsakar IM40 urlakning av Polycykliska Aromatiska Kolväten (PAH). Detta framgår i en rapport från Lunds universitet (Burotto 2022). Här visas att IM40 är det mest förekommande materialet där PAH identifierats. IM40 utgjorde 90% av materialtyp i de provtagningar som varit positiva för höga halter av PAH.
2. PAH betecknas av Karolinska Institutet (Datablad för Polycykliska Kolväten-PAH, maj 2017) på följande vis. PAH är cancerframkallande, skadar arvsmassan, påverkar cellmembranens funktion och påverkar reproduktionen hos ryggradslösa djur. Hos ryggradsdjur påverkas tillväxt, dödlighet, reproduktionen, hormontillståndet och funktionen hos lever och njurar. Vidare ger PAH neurologiska effekter, beteendeförändringar och påverkan på värmeregleringen.
3. I Svevias Säkerhetsdatablad anges under punkt 7:12 - Andra skadliga effekter: "Produkten innehåller ekotoxiska ämnen som kan ha skadliga verkningar på levande organismer. Produkten innehåller ämnen som kan ge oönskade långtidsverkningar i vattenmiljön pga. nedbrytningssvårigheter.
4. Klimatförändringar. Extrem nederbörd och högre temperatur kommer att förvärra urlakning av PAH ytterligare över tid. Vi vet inte hur mycket men att det kommer att ske kan vi vara säkra på. Ska vi ta risken?
5. Som verksamhetsutövare har vägföreningen långtgående skyldigheter vad gäller hänsynstagande till miljön enligt Miljöbalken och artskyddsförordningen. Om populationerna av den fridlysta större vattensalamander (*Triturus cristatus*) strax söder om Fornbod tar skada får vägföreningen problem. Eventuella kostnader för sanering drabbar alla delägare i vägföreningen.
6. Vattenbrunnarna som ligger i direkt anslutning till det erkänt porösa vägområdet löper risk att bli oanvändbara genom urlakning av PAH. En framtida rättsprocess mot vägföreningen kan resultera i stora skadestånd, kostnader för säkerställande av dricksvatten för drabbade hushåll eller kostnader för sanering av mark. Dessa kostnader kommer att drabba alla delägare i vägföreningen.
7. En MKB skall utföras i enlighet med de anvisningar uppställda av Naturvårdsverket. Det gäller bla frågan om objektivitet och sakkunskap.

Sammanfattning

Beläggning av Horns kustväg med IM40 kommer att leda till urlakning av PAH. För att kunna göra en hållbar och vetenskaplig värdering av de risker som en urlakning kan medföra för vattenmiljön och naturmiljön i stort på kort och på lång sikt är det av vikt att verksamhetsutövaren - vägföreningen - låter genomföra en MKB.

Vi yrkar:

Att årsmötet genom omröstning uppdrar åt styrelsen för vägföreningen att genomföra en MKB i enlighet med de riktlinjer som Naturvårdsverket har ställt upp och med oberoende och neutral expertis utifrån.

Nina Rådström

Ingela Rådström Muller

Adriaan Muller

Horn 1:119

Styrelsens yttrande till motion 2:

Motionärerna har tidigare i mejl framfört liknande påståenden om PAH-utlakning och styrelsen har i svar påvisat att påståendena bygger på en missuppfattning (medlemsutskick 26 maj, se även fornbod.se). Beträffande miljökonsekvensbeskrivning är det den tillståndsgivande myndighetens skyldighet att utföra en sådan vid behov. Tillstånd för beläggningen har beviljats av Länsstyrelsen och bekräftats av Borgholms kommun.

Styrelsen yrkar avslag på motionen.

Motion 3: om dispens från artskyddsförordningen

Att vägföreningen ansöker hos Länsstyrelsen om dispens från bestämmelserna i Artskyddsförordningen inför beläggning av Horns kustväg med indränkt makadam med bitumen som bindemedel.

Motivering

1. Söder om Fornbod lever i vattendammarna i det forna stenbrottet en stark stam av den fridlysta större vattensalamandern - *Triturus cristatus*. Arten är upptagen i EU:s Habitatdirektiv bilaga 4 och omfattas därmed av strikt skydd. Enligt detta direktiv ska Sverige vidta nödvändiga åtgärder för att skydda samtliga djurarter i bilaga 4.
2. Syftet med artskyddsförordningen är att säkra den biologiska mångfalden genom bevarandet av naturligt förekommande livsmiljöer samt den vilda floran och faunan i Sverige. Alla åtgärder som vidtas skall ha som mål att bevara naturligt förekommande livsmiljöer. Härmed måste man beakta alla de faktorer som påverkar en livsmiljö och dess typiska arter och som på lång sikt kan påverka de typiska arters överlevnad.
3. Dammarna där salamandrarna lever ligger i direkt anslutning till Horns kustväg. De närmaste dammarna ligger 5-10 meter från vägkroppen.
4. Vägkroppen består av ett drygt halvmeter tjockt poröst och genomsläppligt material som ligger direkt på berghällen. Efter en ordentlig regnskur ser man tydligt hur nederbörden sipprar igenom vägmaterialet för att sedan rinna ner längs med den bakomliggande vertikala bergväggen. Vattnet från vägen rinner direkt ner i dammarna där salamandrarna lever, söker föda och lägger sina ägg.
5. Särskilt i föryngringsstadiet (ägg och larver) är vattenorganismer inkl. större vattensalamander mycket känsliga för påverkan av giftiga ämnen.
6. En beläggning av vägen med indränkt makadam kommer att medföra urlakning av PAH. Både länsstyrelsen och Borgholms kommun menar att så är fallet. Sålunda föreligger det risk att salamandrarnas livsmiljö tar skada vilket innebär att syftet med artskyddsförordningen inte kan uppfyllas.
7. På flera andra platser i Sverige (tex batterifabriken i Mariestad) har verksamhetsutövaren varit tvungen att vidta åtgärder före byggstart för att inte förstöra större vattensalamanderns livsmiljö. Det gäller grävning av nya dammar samt infångning och flyttning av populationen av salamandrar till de nya dammarna.

Sammanfattning

En ansökan om dispens från artskyddsförordningen är nödvändig då urlakning av PAH från beläggning med indränkt makadam riskerar att orsaka miljöskador och det är verksamhetsutövaren/vägföreningen som bär det yttersta ansvaret. Det krävs stor sakkunskap för att kunna bedöma riskerna för miljöskador och denna sakkunskap måste hämtas utifrån då den saknas inom vägföreningen.

Vi yrkar:

Att årsmötet genom omröstning uppdrar åt styrelsen för vägföreningen att ansöka om dispens från bestämmelserna i Artskyddsförordningen.

Nina Rådström
Ingela Rådström Muller
Adriaan Muller
Horn 1:119

Styrelsens yttrande till motion 3:

Länsstyrelsen har beviljat tillstånd för beläggningen och det ställs inget krav på dispens från artskyddsförordningen.

Styrelsen yrkar avslag på motionen.

Motion 4: Uppdatera andelsförteckningen före omröstning

Vid årsstämman 2022 genomfördes en omröstning där röstlängd hämtades från Lantmäteriets hemsida. Vid stämman visade det sig att flera medlemmar inte kände igen det antal röster/andelar de tilldelades, några medlemmar saknades också i röstlängden – jordbruksfastigheter hade också helt plötsligt fått andelar/röster vilket de inte haft tidigare. Det här ledde bland annat till att ett antal medlemmar klandrade omröstningen till Mark- och miljödomstolen. Domstolen fattade beslut om att upphäva omröstningen, inte pga röstlängden utan pga felaktig hantering av fullmakter.

Men hur kommer det sig att så många blev upprörda? Det beror på att den andelsförteckning som använts i föreningen från 2003 fram till 2019 inte överensstämde med den som hämtades från Lantmäteriet. Den förteckning som använts i föreningen i över femton år antogs av stämman 2003. Den tidigare ordföranden Hans Elgqvist genomförde på den dåvarande styrelsens uppdrag en förrättning - dvs han gick igenom fastigheterna utmed vägen och satte andelar på dem från 1 - 4 där de som bor i mitten av vägen, dvs längst ifrån tillfarterna fick 4 som andelstal och därefter i en fallande skala till 1 för de fastigheter som låg närmast tillfartsvägarna. Styrelsen antog förslaget och årsstämman fattade sedan samma beslut vid stämman 2003.

Den andelsförteckningen har sedan löpande uppdaterats, med varierande noggrannhet av styrelserna genom åren, och förteckningen har använts av alla styrelser fram till 2019 (och som underlag för debitering fram till 2016 därefter har årsstämman fattat beslut om moratorium fram till 2021).

För att den här andelsförteckningen ska vara juridiskt gällande så behöver den godkännas av Lantmäteriet. Antagligen missade styrelsen att 2003 skicka in den till Lantmäteriet - de kanske helt

enkelt inte kände till att det behövdes – det innebär att den förteckning som finns registrerad hos Lantmäteriet inte överensstämmer fullt ut med den som använts under de här åren (om jag räknat rätt så är det drygt 40 fastigheter som skiljer sig åt vad gäller andelstal, ungefär 20 av dessa berör jordbruksfastigheter). Dessvärre stämmer heller inte Lantmäteriets lista fullt ut med verkligheten och den nuvarande styrelsen har skickat in om uppdateringar, dessa avser dock enbart fastigheter som saknas men omfattar inte felaktigheter i andelstalen.

För att alla medlemmar ska känna sig rättvist behandlade, såväl vad gäller utdebiteringar som vid en omröstning, så menar jag att styrelsen ska se över andelsförteckningen, göra en ordentlig uppdatering och föreslå en uppdaterad och korrekt sådan för stämman att ta ställning till. När stämman väl godkänt andelsförteckningen behöver den skickas till Lantmäteriet för godkännande för att vara juridiskt gällande vid tex en omröstning. Det här arbetet borde den tidigare styrelsen ha gjort redan inför omröstningen 2022. Om andelsförteckningen, i det här fallet tillika röstlängden, hade överensstämt med den som medlemmarna kände till och föreningen använt i över femton år så hade problemen vid årsstämman 2022 inte uppstått.

Jag yrkar därför på att stämman fattar beslut om att genomföra en uppdatering av andelsförteckningen och därefter låta stämman, och efter det Lantmäteriet, godkänna den innan den används som röstlängd.

Nina Rådström
Horn 1:119
230531

Styrelsens yttrande till motion 4:

Motionen är i praktiken ett yrkande på bordläggning av frågan om beläggning/grus och stämman tar i princip ställning genom beslut i den frågan. För övrigt ligger redan frågan om uppdatering av medlemslistan som ett ärende hos Lantmäteriet (se styrelsens *förvaltningsberättelse*) och "glömda" fastigheter har instruerats att kontrollera om de tilldelats andelstal vid en Lantmäteriförrättning (se noten i slutet av förslaget till *Debiteringslängd 28 juni*).

Styrelsen yrkar avslag på motionen.

Motion 5: förslag om stadgeändring

Införa regel/stadgeändring om kvalificerad majoritet vid röstning om genomgripande och omfattande beslut som tex valet av grusad eller belagd väg

Sedan lång tid tillbaka har föreningens medlemmar diskuterat och ibland röstat om grusvägen ska beläggas eller inte. Ett stort beslut för föreningen, inte bara vad gäller kostnader. Vid årsstämman 2022 genomfördes en omröstning där resultatet gav endast några få andelars övervikt för beläggning. Beslutet klandrades till Mark- och miljödomstolen som upphävde stämmans beslut pga att ingen röstlängd lagts fast av stämman och att hanteringen av fullmakter inte skett korrekt.

Till sommarens årsstämma blir det med all sannolikhet omröstning igen. Oavsett vilken "sida" som vinner så blir den andra sidan besviken, upprörd tom arg. Konflikterna i samband med diskussioner om frågan eller på årsmöten har ökat genom åren och bägge läger har svårt att acceptera den andra sidans ståndpunkt.

Att med bara några få andelars övervikt gå från grusväg till belagd väg kommer inte att "läka" de här konflikterna, snarare spä på dem. Året efter en sida "vunnit" är det inte osannolikt att den andra sidan skriver en motion om att återställa vägen till grusväg med nya kostnader och konflikter som följd.

Så omfattande beslut för föreningen borde alltid fattas med kvalificerad majoritet dvs att minst 2/3-delar av föreningen röstar för en förändring (det var också så frågan presenterades av den tidigare styrelsen 2019). Föreningen behöver få ro, det enda sättet är att den här typen av stora beslut fattas med en sådan majoritet att alla kan acceptera utfallet.

Jag yrkar därför på att stämman beslutar om regel/stadgeändring att stora och omfattande beslut som byte av beläggning för föreningens vägsträcka alltid ska beslutas med kvalificerad majoritet.

Nina Rådström
Horn 1:119

Styrelsens yttrande till motion 5:

Vissa beslut på stämma kräver redan kvalificerad majoritet, bl a stadgeändring och ändring av andelstal. Vidare är det svårt att definiera vilka frågor som är genomgripande och omfattande. Stämma har möjlighet att, som en ordningsfråga, besluta om avvikelse från enkel majoritet, i varje enskild omröstning.

Styrelsen yrkar avslag på motionen.

Motion 6: förslag om en underhållsplan

Ta fram underhållsplan/skötselplan för vägen och följ den

Periodvis har och är "vår" grusväg i dåligt skick. Priset tog den nog i höstas då den dammade mer än vanligt och den så kallade "tvättbrädan" sträckte sig från Alvedsjöbodarna ända fram till Berget.

Som styrelseledamot sedan årsstämman 2022 har jag god insikt i hur vägen underhålls. Under hösten genomfördes minimala (knappt några) underhållsinsatser, trots omfattande kritik från såväl vägföreningens medlemmar som Trafikverket. Anledningen till det var att en majoritet av styrelsen (mig själv ej inkluderad) inte ville följa planerat underhåll, de ville inte lägga pengar på att sköta grusvägen eftersom de ville belägga den snarast möjligt.

Det här går ju att se som ett sparsamt och bra beteende men domen som föll i Mark och miljödomstolen ogiltigförklarade omröstningen och även om skrapning sedan genomfördes sent i november och i samband med påsk så har vägens skick fortsatt att vara dåligt.

Jag har varit i kontakt med Mathias Ejnarsson som på uppdrag av styrelsen (ordförande och vägmästare) underhåller vägen. Enligt Mathias beror vägens dåliga skick på två saker

1. Mathias har haft i uppdrag från styrelsen att hålla in vägen - dvs försöka få den att bli smalare. Enligt honom är det en av anledningarna till att vägen idag inte är bra. När gruset som ligger bredvid/utanför vägkanten inte dras in mot vägens mitt så "växer" kanterna i höjd i förhållande till vägens höjd. När vägens höjd är lägre än vägkanten så slutar avrinningen att fungera och vägen blir en enda lervälling.
2. Den andra orsaken är enligt Mathias de grävjobb som EON och fiberleverantör gjort längs med vägen under hösten 2022. Där de grävt har de fyllt igen med samma material som de grävt upp. Det som var längst ner, dvs sten, ligger nu högst upp och många av stenarna är för stora för att dras in på vägen. I praktiken går det då inte att dra in grus och bygga vägkropp där det är grävt.

Jag har frågat styrelsen varför vägghållaren inte får dra in gruset och svaret jag fått från ordförande är att det är Länsstyrelsen som beslutat om detta i form av ett brev till föreningen. När jag läser brevet daterat 181029 står där "Reservatsförvaltningen har noterat att Kustvägen har genom sitt underhåll breddats, bitvis upp till någon meter. Vidare ligger vallar med grus utmed vägkanterna. Ni bör se över ert vägunderhåll så att vägens bredd hålls konstant och helst återgår till ursprunglig. Grus får föras åter in på vägbanan." Det råd Länsstyrelsen ger för att hålla nere bredden på vägen är alltså den motsatta mot vad som görs idag och vad ordförande meddelat mig.

Enligt Mathias, som är mer sakkunnig vad gäller vägunderhåll än ledamöterna i styrelsen, så behöver vägen en ordentlig grusning för komma tillbaka till det skick den var våren 2022. Enligt honom behöver grusningen göras oavsett om vi behåller grusvägen eller om vi belägger vägen.

Jag har vid varje styrelsemöte föreslagit bättre underhållsinsatser för grusvägen men hela tiden blivit nedröstad. Senast hände det vid styrelsemötet 230519 då en majoritet av styrelsen (inte jag själv) röstade för att INTE genomföra den planerade grusningen under våren 2023 utan enbart skrapa och salta. Detta för att spara pengar inför en beläggning av vägen.

Att inte underhålla grusvägen för att några styrelseledamöter vill ha vägen belagd tycker jag är att missbruka sitt styrelseuppdrag. En styrelse har att hålla vägen i farbart skick oavsett vilka personliga åsikter de som personer än har.

Jag yrkar därför på att stämman beslutar om att en underhålls-/skötselplan omedelbart tas fram för vägen och att styrelsens uppdrag är att säkerställa att den följs – och det oavsett om vägen förblir grusväg eller om den beläggs.

Nina Rådström, 230531

Horn 1:119

Styrelsens yttrande till motion 6:

Styrelsen delar inte flera av de uppfattningar som förs fram i motionen. Beträffande grusning under våren, ifall beläggning ska ske i höst, döms detta ut av sakkunnig expertis som direkt olämpligt (vägingenjören Leif Kronkvist) och alltså inte endast en stor kostnad. Det finns dessutom en underhållsplan men styrelsen instämmer med motionären att det är lämpligt att underhållsplanen också finns skriftligt.

Styrelsen föreslår därför att stämman uppdrar åt den tillträdande styrelsen att författa en underhållsplan för vägen.

Motion 7: extern professionell kompetens

Ta in extern professionell kompetens för att säkerställa att kalkyl för att belägga vägen och kalkyl för att underhålla grusväg är korrekta

Sedan lång tid tillbaka har föreningens medlemmar diskuterat och ibland röstat om grusvägen ska beläggas eller inte. Det är ett stort beslut för föreningen, inte minst vad gäller kostnader. De kalkyler som presenterats vid de senaste årsstämmorna har tagits fram av Jonas Ljungberg. Nuvarande ordförande och kassör i föreningen. För att vi ska fatta ett korrekt beslut är det av största vikt att siffrorna i dessa kalkyler så nära som möjligt överensstämmer med de faktiska kostnaderna.

Som ny styrelseledamot, tillträdde efter årsstämman 2022 har jag fått insyn i hur dessa offerter tagits fram. Utifrån mitt perspektiv finns det brister i det underlag som leverantörerna fått, vilket i sin tur påverkar tydligheten i vad som ska ingå i offerterna och vilka kostnader som tillkommer. Det saknas tex kostnader för farthinder och mötesplatser. Ingen av leverantörerna har heller varit på plats för att undersöka vägens skick och därför vet vi inte kostnaderna för iordningsställande av grusvägen inför beläggning. Ett krav borde vara att leverantör måste inspektera vägen innan de lämnar offert på beläggning.

Jag har också fått indikationer från flera håll på att den beläggning, indränkt makadam med bitumen som bindemedel och som en majoritet av styrelsen vill använda, är för vek och inte kommer att hålla för den tunga trafik som vår väg har. Därför anser jag det extra viktigt att den leverantör som lämnar offert är insatt i vägens befintliga skick och även har kunskap om den tunga trafiken som belastar vägen.

Även när det gäller kostnader för löpande underhåll av grusväg har jag frågor kring hur de i ordförandes kalkyler kan vara lika höga som kostnader för att belägga vägen.

Vid senaste styrelsemötet 190523 påtalade jag vikten av att kalkylerna behöver uppdateras inför årsstämman och jag tvivlar inte på att föreningens ordförande tillika kassör kommer att uppdatera dessa. I dagsläget har dock övriga i styrelsen ingen insyn i detta arbete.

För att slippa långvariga diskussioner på årsstämman kring omfattningen av dessa kostnader och hur de räknats fram föreslår jag att föreningens styrelse får i uppdrag att ta in externt stöd för att ta fram offerter. Det här beslutet är kanske föreningens allra viktigaste framtidsval – då gäller det att siffrorna är realistiska.

Jag yrkar därför på att stämman fattar beslut om att styrelsen tar in extern professionell kompetens för att säkerställa att de kalkyler som presenteras för årsstämman, vad gäller beläggning och underhåll av grusväg, verkligen överensstämmer med verkligheten.

Nina Rådström
Horn 1:119
230531

Styrelsens yttrande till motion 7:

Styrelsen har under två år tagit del av och granskat de ekonomiska kalkylerna för grusvägsskötsel jämfört med beläggning. Motionären, som är ledamot i styrelsen, har när som helst kunnat få ut fakturor för skrapning, grusning, saltning, vältning, vattenkörning mm, varför påståendet om ”ingen insyn” är grundlöst. Styrelsen inklusive suppleanter, som aktivt deltagit i styrelsearbetet, innehåller dessutom hög kompetens både vad gäller stora (och mer komplicerade och mer kostsamma) projekt och företagande samt ekonomisk forskning, varför det vore slöseri med föreningens medel att anlita externa konsulter.

Styrelsen yrkar avslag på motionen.

Motion 8: om extern och neutral expertis i miljöfrågor

Att vägföreningen inhämtar oberoende och neutral expertis i frågor av eventuellt stor betydelse för miljön och där det råder meningsskiljaktigheter inom föreningen.

Motivering

1. Genom kunskapskravet i 2 kapitlet miljöbalken, samt bestämmelser om egenkontroll 26 kapitlet 19 §, är det vägföreningens skyldighet att utforma sin verksamhet efter de specifika miljöförhållanden som kan påverkas utav verksamheten.
2. I ordförandens utskick den 26 maj 2023 rubricerat "FORNBOD: ordinarie stämma 17 juli" bifogades en skrivelse av Ingela m fl angående vägföreningens ansvar att vidta särskilda miljöundersökningar innan föreningen kan besluta om beläggning och beläggnings beskaffenhet. Bland annat lyfts att beläggning med bitumen som bindemedel och urlakning av PAH på sikt kan skada angränsande vattenmiljöer och grundvatten.
3. Jag anser att styrelsens svar till Ingela m fl inte bemöter dessa frågeställningar. Styrelsens svar väljer att istället fokusera på tekniska egenskaper av olika beläggningar och hälso- och miljörisker med vägdam och dammbindande medel.
4. Styrelsens svar argumenterar att det ska anses säkert för groddjur när urlakning av PAH understiger 70 PPM, och att endast ett fåtal PPM förväntas läcka ut från den beläggning man planerar använda. Men den studie som styrelsen åberopar, Robertus m fl 2016, analyserar tekniska egenskaper av olika beläggningar snarare än deras miljöeffekter. Studien är dessutom i sin helhet framtagen av ett av världens största oljeföretag, BP, och kan därför inte anses särskilt tillämplig eller opartisk för frågeställningen.
5. I Länsstyrelsens beslut 2019-06-05 om dispens från reservatsföreskrifter står att bitumen som bindemedel "bör undvikas" pga urlakning av PAH. Länsstyrelsen förespråkar att istället använda lignin som bindemedel. I dispensen finns dock inga ställda krav angående vilket bindemedel som ska användas. Som Ingela m fl lyfter är detta beslut – samt ansvaret för konsekvenserna av ett felaktigt beslut – helt upp till vägföreningen.
6. Inget i styrelsens svar till Ingela m fl hänvisar direkt till eller söker att avvisa att planerad beläggning och urlakning av PAH på sikt kan medföra negativa konsekvenser för angränsande vattenmiljöer och grundvatten. Jag anser att detta är frågor som behöver utredas bättre innan vägföreningen kan fatta ett väl avvägt beslut om (a) eventuell beläggning av vägen samt (b) beläggnings beskaffenhet.
7. I beslutet om reservatsdispens står att Länsstyrelsen förutsätter att berörda markägare och nyttjanderättsinnehavare godkänner åtgärden. Jag vill påpeka att styrelsen har ansökt om reservatsdispens utan att lyfta detta med föreningen, och jag anser att det underlag som styrelsen lämnat in inte är representativt för föreningen. Ansökningsunderlaget tyder på att styrelsen inte har gjort någon vidare bedömning eller vidtagit nödvändiga undersökningar avseende arbetets/åtgärdens miljöpåverkan.

Slutsats

Det är möjligt att beläggning av vägen kan vara ett mer miljövänligt alternativ till befintligt vägunderlag och vägunderhåll. Men för att kunna svara på detta, och för att kunna utforma en sådan åtgärd i enlighet med bestämmelser om "bästa möjliga teknik" i 2 kapitlet miljöbalken, behöver vägföreningen vidta nödvändiga miljöundersökningar för att inhämta det bedömningsunderlag som åtgärden enligt miljölagstiftningen kräver.

Jag yrkar:

Att vägföreningen inhämtar oberoende och neutral expertis i frågor om (1) att ansöka om dispens från Artskyddsförordningen och (2) att söka tillstånd för beläggning av vägen hos Mark- och miljödomstolen, och för detta ändamål genomföra en miljökonsekvensbeskrivning.

Robert Engström
Horn 1:162

Styrelsens yttrande till motion 8:

Styrelsen har inte, som motionären påstår, argumenterat för att det är "säkert för groddjur när urlakning av PAH understiger 70 PPM". Vi har påpekat att det i den av skribenterna åberopade uppsatsen sägs vara oproblematiskt att hantera *gamla asfaltmassor* om dessa innehåller mindre än 70 ppm PAH. Eftersom Länsstyrelsens *kommentar till dispensen* (inte i dispensens 12 villkor för beläggning av Horns kustväg) demonstrerade en förvånansvärd kunskapsbrist om moderna beläggingsmaterial, och t o m okunnighet om att asfalttjära varit förbjudet i beläggningar sedan 1974, har styrelsen undersökt den vetenskapliga litteraturen om PAH-läckage från beläggningar. Detta är redovisat på annan plats (fornbod.se), men här ska tilläggas 1) att motionärens påstående att studien av Rodbertus m. fl. är finansierad av BP må vara sant, men redovisas för att sätta en siffra på uppgiften om "några få ppm" i det officiella datasäkerhetsbladet för det bindemedel som används i den föreslagna beläggningen; och 2) att enligt uppgifter från Borgholms kommun har samma beläggingsmaterial använts för cykelvägen *Fyr-till-fyr* i naturkänsliga områden (t ex Hälluddsvik vid Neptuni åkrar, Knisa mosse) utan invändningar från Länsstyrelsen.

Då Länsstyrelsen givit dispens för beläggning av Horns kustväg utan några krav liknande motionärens yrkar styrelsen avslag på motionen.

Motion 9: angående skyldigheter enligt miljölagstiftningen

Att vägföreningen som verksamhetsutövare följer miljölagstiftningen och inhämtar den kunskap som behövs för att kunna fatta ett väl avvägt och väl utformat beslut om eventuella beläggningar.

Motivering

1. Genom kunskapskravet i 2 kapitlet miljöbalken, samt bestämmelser om egenkontroll i kapitlet 19 §, är det vägföreningens skyldighet att som verksamhetsutövare ha kunskap om vilka naturvärden (miljöer, arter, resurser) som kan påverkas av verksamheten.
2. På Länsstyrelsens Kalmars webbsida <https://www.lansstyrelsen.se/kalmar/natur-och-landsbygd/aktiviteter-och-ingrepp-i-naturen.html> framgår att "Om arbetet påverkar er som är skyddad (fridlyst) kan du behöva dispens från fridlysningsbestämmelserna." Vidare framgår "Det är inte ovanligt att en åtgärd kräver flera olika tillstånd. ... Det är första hand du som ska utföra åtgärden som ska avgöra vilka tillstånd som ska sökas."
3. Större vattensalamander tas upp i EU:s Art- och habitatdirektiv och är särskilt utpekade i bevarandeplanen för Natura 2000-området Horns kungsgård. Även långbensgroda och gröntäckta padda tas upp som rödlistade groddjur inom området. Frågor om dispens från fridlysningsbestämmelser hanteras av Länsstyrelsens Naturprövningsenhet.
4. I vägföreningens ansökan om dispens från reservatsföreskrifter, och i Länsstyrelsens beslut om dispens, lyfts inte arbetets/åtgärdens eventuella påverkan på groddjur (inklusive salamandrar). Det framgår att beslutet om reservatsdispens har fattats av handläggare som jobbar med skyddade områden (Naturskyddsgruppen) och vattenskyddsområden (Vattenskyddsgruppen). Länsstyrelsens Naturprövningsenhet frågar om vad som framgår i beslutet, ej deltagit i ärendets handläggning.

5. I beslutet har Länsstyrelsen bedömt att det inte handlar om en åtgärd som på ett betydande sätt kan påverka miljön i Natura-2000 området, och att åtgärden därmed inte kräver tillstånd enligt 7 kap 28a § miljöbalken. För verksamheter som kräver tillstånd behöver verksamhetsutövaren ta fram en miljökonsekvensbeskrivning (MKB).
6. För verksamheter som saknar tillstånd ligger bevisbördan (miljöundersökningar, egenkontroll) helt och hållet på verksamhetsutövaren. Länsstyrelsen (eller annan berörd sakägare) kan agera mot en påbörjad verksamhet eller en utförd åtgärd som man anser inte har tagit tillräcklig miljöhänsyn och förelägga om (yrka om) rättelse/återställning. Därför kan det vara i vägföreningens intresse att söka tillstånd för beläggning hos Mark- och miljödomstolen, för att säkerställa åtgärdens rättskraft och varaktighet.

Sammanfattning

Jag anser att det är i vägföreningens intresse att skaffa sig större kunskap om den sökta åtgärdens eventuella påverkan på Större vattensalamander och övriga groddjur som är särskilt utpekade i Horns kungsgårds bevarandeplan. Detta eftersom artskyddsfrågor inte särskilt har prövats i Länsstyrelsens handläggning av dispens från reservatsföreskrifter. Vägföreningen har skyldigheter som verksamhetsutövare enligt svensk miljölagstiftning, men också ett ansvar enligt EU-lagstiftning att ha kunskap om och minimera verksamhetens påverkan på arter som tas upp i Art- och habitatdirektivet. För att kunna säkerställa att beläggningen är väl anpassad till miljön, att åtgärden har rättskraft och varaktighet, kan det vara i föreningens intresse att söka tillstånd för åtgärden hos Mark- och miljödomstolen.

Jag yrkar:

Att årsmötet genom omröstning uppdrar åt styrelsen för vägföreningen att (1) ansöka om dispens från bestämmelserna i Artskyddsförordningen och (2) söka tillstånd för beläggning av vägen hos Mark- och miljödomstolen, och för detta ändamål genomföra en MKB.

Robert Engström
Horn 1:162

Styrelsens yttrande till motion 9:

Styrelsen har inhämtat kunskaper beträffande miljö- och hälsopåverkan av grusväg respektive en belagd väg (se fornbod.se). Slutsatsen är att de negativa effekterna är betydligt större av grusvägen. Beträffande de tillståndsansökningar motionären föreslår, så är de överflödiga i och med att Länsstyrelsen medgivit tillstånd för beläggning av Horns kustväg.

Styrelsen yrkar avslag på motionen.